

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Inleiding

Deze publieksversie van het [Capaciteitsplan 2024-2027 Physician assistant \(PA\) en Verpleegkundig specialist algemene gezondheidszorg \(VS-AGZ\)](#) bevat een instroomadvies voor de opleidingen tot PA en VS-AGZ. Het advies betreft de jaarlijks benodigde instroom in de opleidingen om in de toekomst (2034) een evenwicht op de arbeidsmarkt te bereiken en te behouden. Het advies geldt voor de periode 2024 t/m 2027.

Dit instroomadvies wordt uitgebracht op verzoek van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het advies en het Capaciteitsplan zijn aangeboden aan de bewindspersonen en aan veldpartijen.

Dit Capaciteitsplan bevat geen instroomadvies voor de opleidingen tot verpleegkundig specialist GGZ (VS-GGZ). Dit vindt u in het [Capaciteitsplan Beroepen Geestelijke Gezondheid 2024-2027](#).

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Advies

Er zijn meer instromers nodig in de opleidingen tot PA en VS-AGZ in vergelijking met de instroom in de voorgaande jaren en in vergelijking met de vorige ramingsadviezen. Met name in de VVT en in de eerste lijn is meer instroom nodig door de sterk stijgende zorgvraag. In de medisch specialistische zorg zijn al relatief veel PA's en VS'en-AGZ opgeleid en volstaat een lagere instroom.

Tabel 1: Advies jaarlijks benodigd aantal instromers PA en VS-AGZ totaal en per sector*

		Totaal beroeps-groep	Medisch specialistische zorg	Eerste lijn	VVT	Overig**
Advies:	PA	286	139	70	62	15
	VS-AGZ	474	180	69	213	12
Gemiddelde instroom 2017 t/m 2021	PA	238	184	37	15	3
	VS-AGZ	380	238	38	78	25

* Excl. VS-GGZ. De sectoren tellen niet exact op tot het totaal aantal instromers vanwege afrondingsverschillen.

** o.a. gehandicaptenzorg en sociale geneeskunde. Grotere onzekerheidsmarge vanwege kleine groepen.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

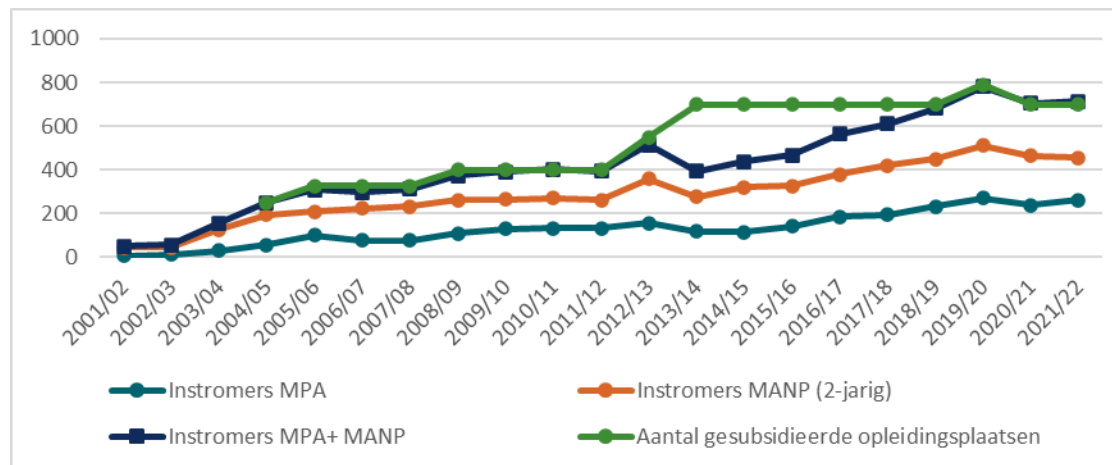
Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Opleidingen 1/2

De Master Physician Assistant (MPA) opleiding wordt aangeboden aan 5 hogescholen en duurt 2,5 jaar. VS'en-AGZ worden opgeleid via de 2-jarige opleiding 'Master Advanced Nursing Practice' (MANP). Vanaf cohort 2019-2020 wordt het aantal structureel gesubsidieerde plaatsen volledig benut.

Fig. 1: Instroom en subsidie MPA- en 2-jarige MANP-opleidingen (VS-AGZ en VS-GGZ)

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Opleidingen 2/2

92% van de instromers in de opleidingen tot PA behaalt het diploma. Voor de VS'en-AGZ is dit 86%. 77% van de MPA-studenten en 90% van degenen in opleiding tot VS-AGZ is vrouw. De meeste studenten worden opgeleid binnen de medisch specialistische zorg, VVT en eerste lijn.

Fig. 2: Instroom opleiding tot PA per sector

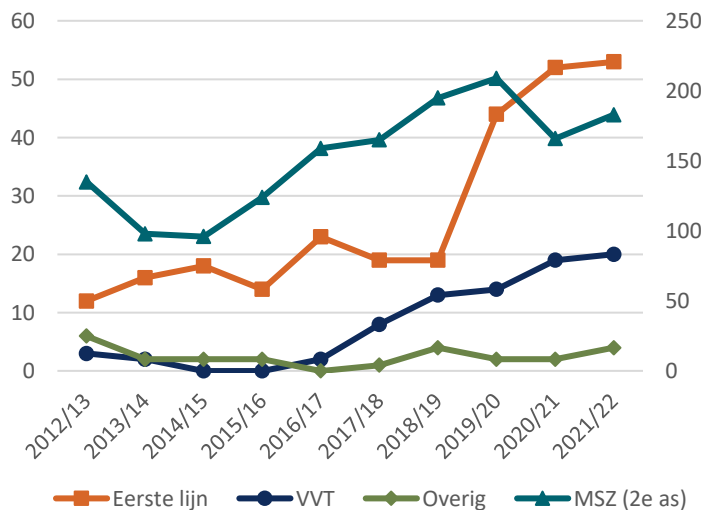
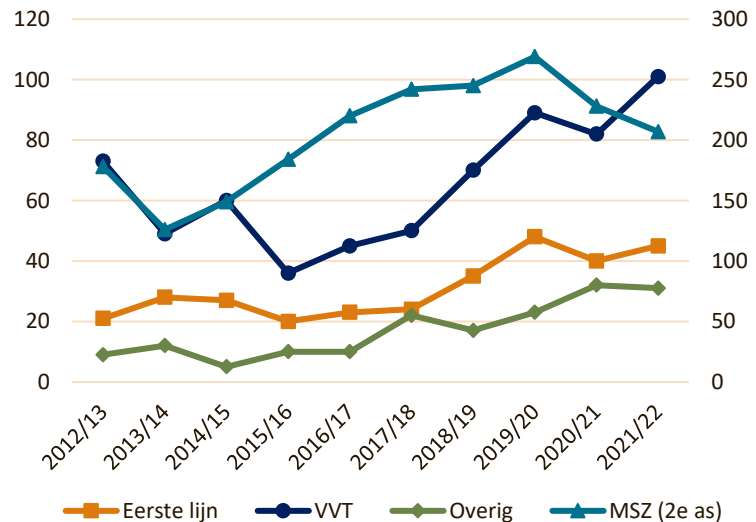

Fig. 3: Instroom opleiding tot VS-AGZ per sector

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Huidig aanbod 1/2

Het aantal werkzame PA's en VS'en-AGZ is in de loop der tijd fors gestegen naar 1.590 werkzame PA's en 3.150 VS'en-AGZ per 2022. Er is nog geen sprake van een afbuigende groei. Over de periode 2019-2022 kwam er jaarlijks gemiddeld 166 fte aan PA's en 211 fte aan VS'en-AGZ bij.

Fig. 4: ontwikkeling aantal werkzame PA's

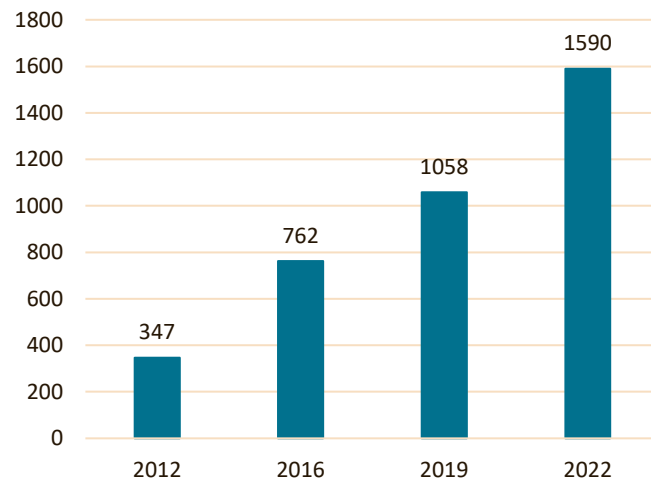
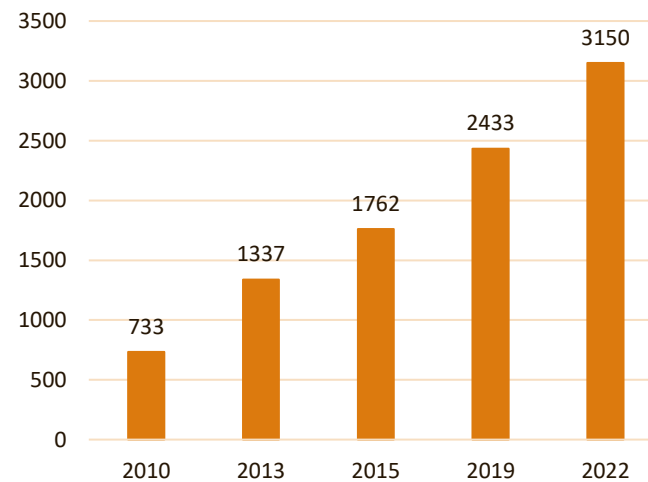

Fig. 5: ontwikkeling aantal werkzame VS'en-AGZ

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

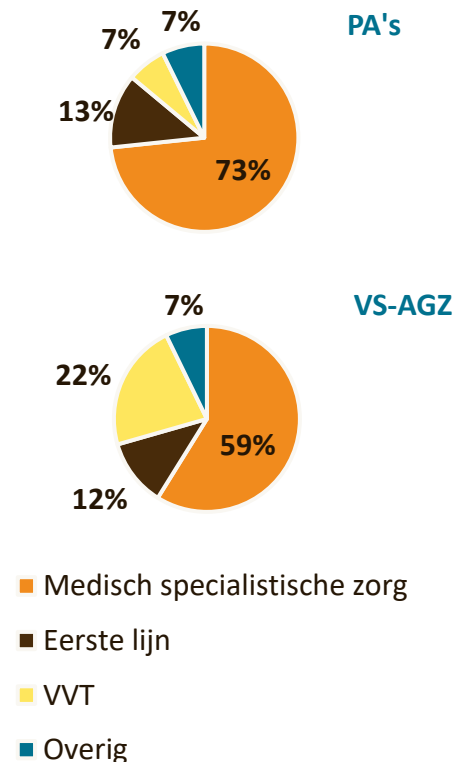
Huidig aanbod 2/2

PA's werken gemiddeld 0,91 fte en VS'en-AGZ gemiddeld 0,88 fte. Sinds 2016 is de deeltijdfactor vrij stabiel. Het grootste deel van de werkwamen werkt in de medisch specialistische zorg. Dat is het afgelopen decennium niet veranderd. Wel steeg het aantal PA's en VS'en-AGZ in de eerste lijn en in de VVT-sector de afgelopen jaren sterk.

Voorzien wordt dat over 10 jaar circa een vijfde van de PA's en bijna een derde van de VS'en-AGZ is uitgestroomd uit het beroep. De uitstroomverwachting hangt sterk samen met de leeftijdsopbouw. PA's zijn gemiddeld wat jonger (44,5 jaar) dan VS'en-AGZ (48,6 jaar).

[Meer informatie](#)

Fig. 6: Aantal werkwamen per sector per 1-1-2022

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

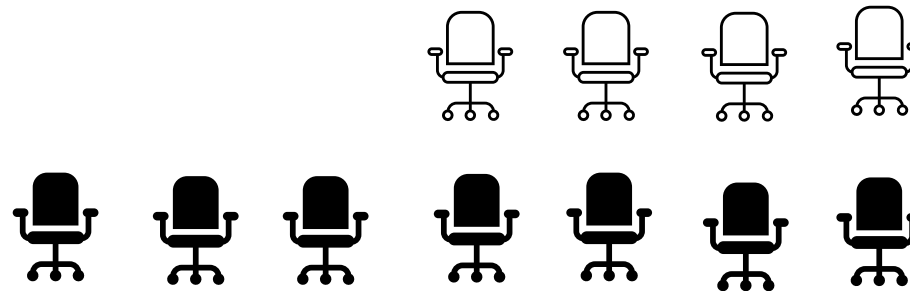
Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Onvervulde vraag

De onvervulde vraag duidt de huidige balans op de arbeidsmarkt. De vacaturegraad laat zien dat er momenteel krapte is op de arbeidsmarkt: er zijn circa 4 moeilijk vervulbare vacatures op iedere 100 werkzame PA's en 7 moeilijk vervulbare vacatures op iedere 100 werkzame VS'en-AGZ. Andere bronnen ondersteunen dit: er worden tekorten ervaren op de arbeidsmarkt. Ook is het aantal werkzoekenden stabiel.

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

[Meer informatie](#)

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Trends (1/5)

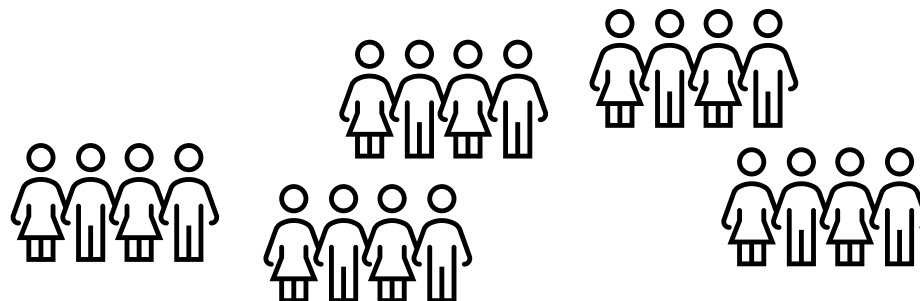
De zorgvraag verandert door demografische, epidemiologische en sociaal-culturele ontwikkelingen.

Demografie

Alleen al vanwege bevolkingsgroei en vergrijzing stijgt de vraag naar PA's en VS'en-AGZ in de komende 20 jaar met respectievelijk 18,3% en 32,5%.

Epidemiologie

Ook vanwege de toename van infectieziekten, chronische aandoeningen en multimorbiditeit stijgt de vraag naar PA's en VS'en-AGZ, met name in de eerste lijn en VVT.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Trends (2/5)

Sociaal-culturele ontwikkelingen

Sociaal-culturele ontwikkelingen die in meerdere sectoren tot een stijging van de vraag naar PA's en VS'en-AGZ leiden zijn: de beweging 'de juiste zorg op de juiste plek', ouderen wonen langer thuis, patiënten vragen meer tijd, en preventie en leefstijl.

Onzekerheid is er met name rondom de impact van oplopende zorgkosten. Toekomstig beleid van de overheid en zorgverzekeraars gericht op het inperken van de groei van de zorgkosten door middel van taakherschikking zal leiden tot een toename van de vraag naar PA's en VS'en-AGZ. Wanneer er echter sprake is van sterke beperking van de zorgbudgetten of behoudende inkoop, dan kan dit leiden tot een (tijdelijke) afname van de groei van de inzet van onder andere PA's en VS'en-AGZ.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Trends (3/5)

Naast de hiervoor genoemde trends in de zorgvraag, zijn ook trends in het werkproces (de afstemming tussen aanbod en vraag) van invloed op de benodigde capaciteit aan PA's en VS'en-AGZ. Het betreft vakinhoudelijke ontwikkelingen, arbeidstijdverandering, efficiency en taakherschikking.

Vakinhoudelijke ontwikkelingen

Vakinhoudelijke ontwikkelingen die in meerdere sectoren tot een stijging van de vraag naar PA's en VS'en-AGZ leiden zijn: verbetering van de zorg, toenemende complexiteit van zorg en gezamenlijke besluitvorming.

Arbeidstijdverandering

Er zijn momenteel geen signalen dat er sprake is van structurele arbeidstijdveranderingen.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Trends (4/5)

Efficiency

Door afnemende efficiency zijn er meer zorgprofessionals nodig om aan een gelijk blijvende zorgvraag te voldoen. In meerdere sectoren wordt een stijging van de administratieve last ervaren vanwege administratieve verplichtingen van zorgverzekeraars, ICT-knelpunten, kwaliteitsverantwoording en angst voor juridische processen.

Verder zorgen in enkele sectoren beperkte capaciteit aan ondersteuning op administratief, digitaal en ICT-vlak en beperkte capaciteit bij aanverwante beroepen en sectoren tot een afname van de efficiency. Over de impact van digitalisering zijn de meningen verdeeld.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Trends (5/5)

Taakherschikking

Naar schatting is er begin 2022 grofweg ruim 2.500 fte aan taken die voorheen door artsen werden uitgevoerd herschikt naar PA's en VS'en-AGZ. In alle sectoren voorzien betrokkenen een verdere toename van taakherschikking naar PA's en VS'en-AGZ. Vooral in de eerste lijn, de VVT-sector en de gehandicaptenzorg zal relatief meer capaciteit aan PA's en VS'en-AGZ nodig zijn vanwege taakherschikking.

Ontwikkelingen die in meerdere sectoren een drijvende kracht achter taakherschikking zijn, betreffen: een tekort aan artsen, de werkdruk van artsen, overheidsbeleid en bekostiging, toenemende bekendheid van en vertrouwen in PA's en VS'en-AGZ, het bieden van carrièreperspectief, de wens tot verbetering of behoud van de kwaliteit van zorg, en (sub)specialisatie van de geneeskundig/medisch specialist.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

Publieksversie

Totstandkoming (1/2)

De instroomadviezen zijn tot stand gekomen op basis van uitgebreide dataverzameling door of in opdracht van het Capaciteitsorgaan. De verzamelde informatie is beoordeeld door de Kamer PA/VS, een gremium binnen het Capaciteitsorgaan met beroepsbeoefenaars, opleidingsinstellingen en zorgverzekeraars.

De informatie is vervolgens vertaald in parameter-/rekenwaarden en door een extern bureau doorgerekend in het ramingsmodel van het Capaciteitsorgaan. Aan de hand van de uitkomsten van het ramingsmodel in verschillende adviesvarianten heeft de Kamer PA/VS de best passende adviesvariant gekozen. Het Algemeen Bestuur van het Capaciteitsorgaan heeft het Capaciteitsplan en de adviezen vervolgens vastgesteld in haar vergadering van 7 december 2022.

[Meer informatie](#)

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming

Capaciteitsplan 2024-2027

Deelrapport 9: Physician Assistant en Verpleegkundig Specialist Algemene Gezondheidszorg

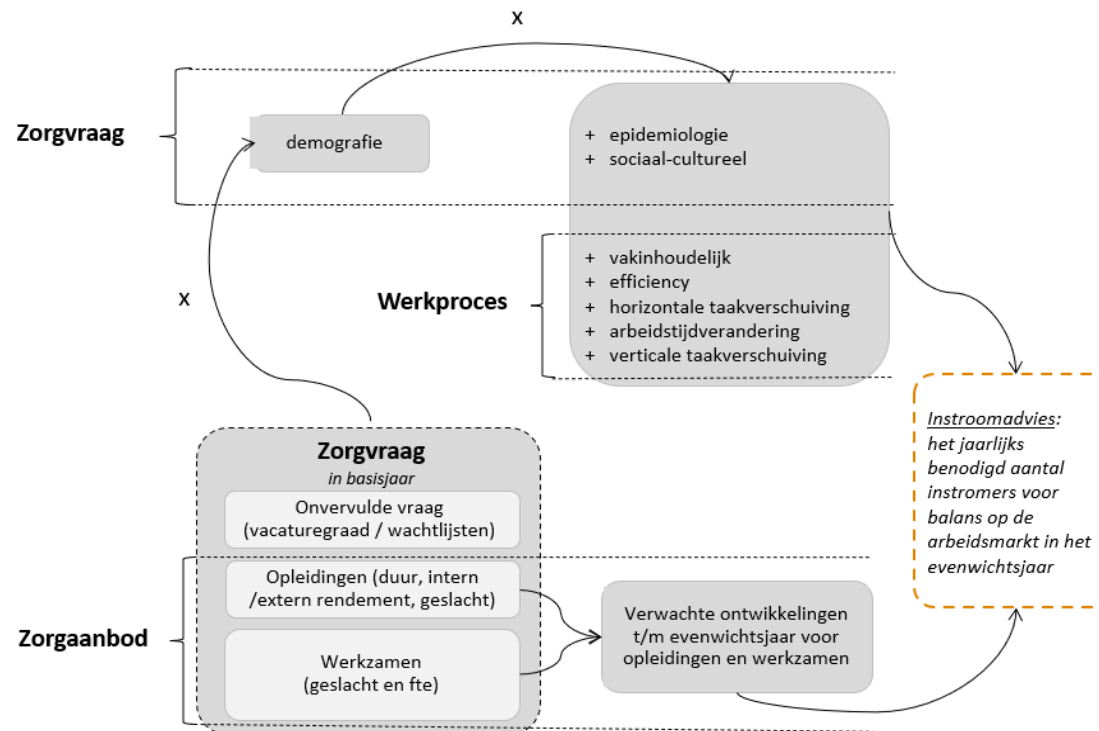
Publieksversie

Totstandkoming (2/2)

Bij de totstandkoming van de adviezen is gebruik gemaakt van een ramingsmodel:

Ramingsmodel Capaciteitsorgaan – conceptuele weergave

juni-2022

Inleiding

Advies

Opleidingen

Huidig aanbod

Onvervulde vraag

Trends

Totstandkoming